

Posudek na rigorózní práci Mgr. Rostislava Tomise
Odpovědnost za škodu způsobenou na životě a zdraví a její náhrada

1. Otázky náhrady škody způsobené na životě a zdraví v soukromém právu trvale přitahují pozornost právní teorie i praxe. Tento zájem je dobře pochopitelný, zvláště v současné době, kdy v řadě evropských států (srov. zejména autorem často citovanou Francii a Belgií) se uskutečňují či již uskutečnily legislativní kroky zaměřené na novou právní úpravu odpovědnosti za škodu.

Náhrada škody představuje v soukromém právu široký okruh právních vztahů s velkými praktickými dopady do majetkového postavení subjektů občanského práva. Této skutečnosti si je autor dobře vědom, když z celého obsahu práce vyplývá, že účelem náhrady škody je spravedlivé zjednání nápravy a odstranění důsledků, které způsobením škody vznikly.

Po důkladné analýze předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu v českém a belgickém resp. francouzském právu autor podává i historický přehled právní úpravy náhrady škody a nemajetkové újmy na zdraví podle všeobecného občanského zákoníku, občanského zákoníku z roku 1950 a podle platné právní úpravy.

S využitím bohaté cizojazyčné literatury a rozhodnutí zahraničních soudních institucí přiřazuje výklad o náhradě škody na zdraví a nemajetkové újmy podle práva belgického a francouzského včetně právní úpravy švýcarské a quebecké.

Výklad o náhradě při poškození na zdraví uzavírá koncepcí náhrady škody na zdraví podle nového občanského zákoníku, kde se z pochopitelných důvodů věnuje aktuálně diskutované otázce zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb. bez náhrady. Podle jeho názoru je „české soudnictví připraveno na opuštění tabulkové metody a rozhodování formou volné, avšak odůvodněné úvahy...“(s.116). Oproti tomu nesouhlasí s navrženou podobou francouzského deliktního práva, která počítá s s určováním výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění pomocí podzákoných právních předpisů.

Autora však upozorňuji na to, že současná situace ve Francii je jiná. Francouzská justice již dříve přistoupila ke zpracování výčtu jednotlivých škod, které se v právní praxi vůbec nahrazují. Podrobný materiál zpracovaný expertní komisí a předložený v roce 2005 („la nomenclature dite Dintilhac“) je na základě obecného konsenzu teorie i soudní praxe velmi respektovaný.

Kromě výčtu škod, které se nahrazují, má francouzský soudce k dispozici „Référentiel Indicatif Régional de l'indemnisation du prejudice corporel“ vydaný 12 francouzskými

odvolacími soudy (naposledy v listopadu 2011), který nabízí metodologickou pomoc a podává reference o výši odškodnění v aktuální soudní judikatuře; i když materiál obsahuje určité číselné údaje, nejedná se o závazný tarif. Jinými slovy francouzský soudce má již k dispozici velmi hodnotný srovnávací pohled na to, v jaké výši se určitá náhrada přiznává.

2. Rád konstatuji, že autor se dokonale seznámil s platnou i zahraniční právní úpravou, bohatou literaturou i soudní praxí. Jeho výklad je proto zasvěcený, přemýšlivý, usilující o správné pochopení zkoumaného institutu ve všech jeho souvislostech. S literaturou pracuje přitom *lege artis*. Vyjadřuje se věcným, kultivovaným jazykem. Řadu pozoruhodných poznatků (zejména ze zahraničních právních úprav) autor umístil i do citačního aparátu, který je rovněž mimořádně bohatý.

Všude tam, kde se autor zabývá vlastním tématem práce, tj. náhradou škody na zdraví, prokazuje velmi dobrou znalost právní úpravy jakož i přehled o teoretických přístupech k výzkumu jednotlivých otázek i závěrech soudní praxe.

3. Protože autor prokázal oponovanou prací schopnost samostatné teoretické práce, splnil požadavky kladené na práce rigorózní.

Proto práci Mgr. Rostislava Tomise doporučuji k obhajobě. K rozpravě navrhuji otázky náhrady při poškození zdraví *de lege ferenda*.

V Praze dne 20.2.2013

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.